

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.006.03.2023

Pan
Wojciech Buczkowski
Przewodniczący Zarządu
Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów
Włodarka 33
72-320 Trzebiatów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/089 – Realizacja przez spółki wodne zadań finansowanych ze środków publicznych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminna Spółka Wodna Trzebiatów ¹ , Włodarka 33, 72-320 Trzebiatów.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Buczkowski, Przewodniczący Zarządu od 6 czerwca 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystanie przez spółki wodne środków publicznych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. 13 kwietnia 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Wiesław Chabraszewski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/36/2023 z 3 marca 2023 r.

(akta kontroli str. 1, 69)

¹ Dalej: Spółka albo GSW Trzebiatów.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność GSW Trzebiatów w latach 2019-2023 (I kw.).

Spółka funkcjonuje od ponad ośmiu lat i w tym okresie zwiększyła o 137% (z ośmiu do 19) liczbę członków i blisko sześciokrotnie (z 54 do 367) liczbę nieruchomości na których znajdują się urządzenia melioracji wodnych objętych jej utrzymaniem⁴.

W okresie objętym kontrolą Spółka otrzymała wsparcie finansowe ze środków publicznych w łącznej kwocie 546.357,88 zł i środki te wykorzystwała zgodnie z przeznaczeniem i na warunkach określonych w umowach o dotacje / dofinansowanie⁵.

Zadania zrealizowano terminowo, a ich wykonanie potwierdzono protokołami odbioru. Rozliczenia otrzymanego wsparcia finansowego odbywały się w terminach i na zasadach określonych w umowach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie przez spółki wodne środków publicznych.

Opis stanu faktycznego

1. GSW Trzebiatów została utworzona 6 czerwca 2014 r. przez ośmiu członków założycieli, w tym sześć osób fizycznych i dwa podmioty prawne. W skład zarządu Spółki weszły cztery osoby, w tym przewodniczący zarządu, zastępca przewodniczącego zarządu i dwóch członków.

Spółka objęła utrzymaniem urządzenia melioracji wodnych znajdujące się na 54 działkach.

(akta kontroli str. 16-19, 26-32)

Decyzją z dnia 12 listopada 2014 r.⁶ Starosta Powiatu Gryfickiego zatwierdził statut Spółki. Zgodnie z zapisami statutu:

a) Celami Spółki są:

- utrzymanie i eksploatacja urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i urządzeń wodnych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych gruntach rolnych;
- propagowanie prawidłowego wykorzystania gruntów zmeliorowanych;
- udzielanie członkom pomocy w sprawach związanych z melioracjami i gospodarką wodną.

b) Spółka osiąga swoje cele poprzez:

- wykonywanie zadań przez członków Spółki;
- zlecenie wykonywania zadań jednostkom zewnętrznym;
- wykonywanie zadań systemem gospodarczym;
- współdziałanie z Marszałkiem Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie prowadzonych działań.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Stan na 31.03.2023 r.

⁵ M.in. na wykonanie konserwacji rowów, naprawę sieci drenażowej oraz zakup koparko-ładowarki.

⁶ Nr RLI.05.6343.2.2014.

- c) Do osiągnięcia celów Spółki służą:
- składki i inne świadczenia członków Spółki;
 - świadczenia pieniężne i niepieniężne osób nie będących członkami Spółki;
 - dochody z majątku Spółki;
 - dotacje celowe z budżetu Państwa, jednostek samorządowych, funduszy celowych, darowizny osób fizycznych i prawnych.
- d) Terenem działania Spółki jest obszar Gminy Trzebiatów.
- e) Członkiem Spółki może zostać każda osoba fizyczna lub prawna władająca gruntem położonym na obszarze działania Spółki.
- f) Nowych członków do Spółki przyjmuje zarząd Spółki w drodze uchwały podjętej w oparciu o deklarację członkowską lub decyzję starosty o włączeniu zakładu do Spółki.
- g) Członkostwo w spółce wygasa na mocy uchwały zarządu Spółki w przypadku:
- rezygnacji z członkostwa;
 - przejęcia praw i obowiązków członka w Spółce przez następcę prawnego;
 - rażącego naruszenia obowiązków statutowych.
- h) Każdy członek Spółki zobowiązany jest do:
- uiszczania składek w wysokości ustalonej przez zarząd;
 - zezwolenia na wykonywanie na jego gruncie prac niezbędnych do wykonywania zadań Spółki.
- i) Podstawę do ustalania wysokości składki rocznej stanowi plan finansowy zatwierdzony przez walne zgromadzenie. Kryterium ustalania składki stanowi jeden hektar przeliczeniowy w rozumieniu ustawy o podatku rolnym. Projekt wysokości składki rocznej i zasad jej uiszczania zarząd przedstawia walnemu zgromadzeniu wraz z projektem rocznego budżetu.
- j) Zarząd jest władzą wykonawczą Spółki. Do zadań zarządu należą wszystkie sprawy nie zastrzeżone do właściwości innych organów Spółki, a w szczególności kierowanie działalnością Spółki i reprezentowanie jej na zewnątrz, zarządzanie jej majątkiem, prowadzenie gospodarki finansowej Spółki i wykonywanie uchwał walnego zgromadzenia. Zarząd składa się z czterech członków, w tym przewodniczącego i jego zastępcy, wybieranych przez walne zgromadzenie spośród członków Spółki na czas nieokreślony. Uchwały zarządu podejmowane są zwykłą większością w obecności, co najmniej połowy składu zarządu. Do składania oświadczeń woli w imieniu Spółki, w tym zaciągania zobowiązań uprawnionych jest dwóch członków zarządu łącznie, w tym przewodniczący lub jego zastępca.
- k) Spółka może zatrudniać w oparciu o umowę o pracę członków zarządu oraz inne osoby niezbędne do realizacji zadań Spółki.
- l) Spółka prowadzi sprawozdawczość finansową w oparciu o dokumentację księgową opisującą przyjęte zasady rachunkowości, opracowaną na podstawie zasad określonych w ustawie o rachunkowości.

(akta kontroli str. 24-29)

W Statucie Spółki zawarto zapis uzależniający rezygnację z członkostwa od uchwały zarządu Spółki, co utrudniało swobodne wystąpienie członka ze Spółki. Zapis taki jest sprzeczny z konstytucyjną zasadą wolności zrzeszania, która zapewnia zarówno swobodę przystąpienia do zrzeszenia, jak i wystąpienie z niego. Rezygnacja z członkostwa w spółce wodnej jest jednostronną czynnością prawną, która wywiera

skutek w chwili, w której zarząd zapoznał się z jej treścią (art. 61 k.c.), a uchwała zarządu jest nie tylko nieważna, ale i indyferentna prawnie dla skuteczności wypowiedzenia członkostwa⁷.

Przewodniczący Zarządu Spółki wyjaśnił, że zapis w pkt III ppkt 4 lit. a Statutu Spółki uzależniający rezygnację z członkostwa w Spółce od uchwały zarządu został wpisany do statutu podczas jej tworzenia, tj. w 2014 r. Statut został oparty na wzorze z popularnego serwisu prawnego i został zaakceptowany przez członków Spółki podczas Walnego Zgromadzenia oraz Starostę Powiatu Gryfickiego, który decyzją go zatwierdził. Na Walne Zgromadzenie Członków Spółki, które planowane jest na koniec kwietnia 2023 r. zostanie przygotowana uchwała zmieniająca ten punkt.

(akta kontroli str. 375, 376)

W dniu 15 stycznia 2020 r. rezygnację z członkostwa w GSW Trzebiatów złożył D.S. Zgodnie z zapisami statutu GSW Trzebiatów w przypadku rezygnacji z członkostwa, członkostwo w Spółce wygasa na mocy uchwały zarządu GSW Trzebiatów. Zarząd Spółki nie podjął uchwały w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 62)

Przewodniczący Zarządu GSW Trzebiatów wyjaśnił, że po złożeniu rezygnacji przez Pana D (...) S (...), zarząd Spółki próbował go przekonać żeby pozostał, uchwała zarządu nie została podjęta w wyniku niedopatrzeń. Na Walne Zgromadzenie Członków Spółki, które planowane jest na ostatni tydzień kwietnia 2023 r. zostanie przygotowana stosowna uchwała.

(akta kontroli str. 375, 376)

W okresie objętym kontrolą GSW Trzebiatów liczyła od 19 do 20 członków. Poza osobami fizycznymi członkami Spółki były: Gmina Trzebiatów, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie i Stadnina Koni Nowielice Sp. z o.o. GSW Trzebiatów obejmowała utrzymaniem urządzenia melioracji wodnych znajdujące się na 367 działkach (stan na 31.03.2023 r.).

(akta kontroli str. 69)

W załączniku nr 1 do Statutu⁸ GSW Trzebiatów zawierającym wykaz nieruchomości na których znajdują się urządzenia melioracji wodnych szczegółowych objęte utrzymaniem przez Spółkę wymieniono 377 działek, podczas gdy faktycznie działalnością Spółki objętych było 367 działek.

(akta kontroli str. 50-61, 69)

Przewodniczący Zarządu Spółki wyjaśnił, że załącznik zawiera 10 nieruchomości będących w posiadaniu Pana D (...) S (...), który złożył rezygnację z członkostwa w Spółce 15 stycznia 2020 r. Na tych działkach od 2020 r. nie były wykonywane żadne prace melioracyjne przez Spółkę. Na koniec kwietnia 2023 r. planowana jest aktualizacja danych zawartych w tym załączniku.

(akta kontroli str. 375, 377)

⁷ Postanowienie Sądu Najwyższego z 29.06.2010 r., sygn. akt III CZP 46/10, OSNC 2011/2/18, LEX nr 603295.

⁸ Załącznik nr 1 do uchwały nr 4/2020 Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów z dnia 14 maja 2020 roku w sprawie zmian w statucie Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów.

W latach 2019-2023 (do 31.03.) prowadzenie spraw administracyjnych związanych z pozyskiwaniem środków z dotacji oraz prowadzenie rachunkowości GSW Trzebiatów, w tym m.in. rozliczanie dotacji i projektów zlecono osobom spoza Spółki⁹.
(akta kontroli str. 63-69)

W latach 2019-2022 (wg stanu na 31.12.) działalnością Spółki objęto powierzchnię od 3.658 ha (w 2019 r.) do 3.665 ha (lata 2020-2022), rowy o łącznej długości 235,45 km (w 2019 r.) do 236 km (lata 2020-2022) oraz sieć drenarską na powierzchni 87 ha.

W 2019 r. objęto utrzymaniem rowy o długości 3,9300 km, jeden staw i sześć metrów bieżących przepustów. Wartość prac konserwacyjnych ogółem wyniosła 76,5 tys. zł netto. W kolejnych latach odpowiednio: 2020 r. rowy – 5,7310 km i 54 mb przepustów, wartość prac 73,0 tys. zł netto; 2021 r. drenaż na powierzchni 10 ha, rowy 3,5450 km i 24 mb przepustów, wartość prac 58,6 tys. zł netto oraz w 2022 r. drenaż – 21,5 ha, rowy 2,5750 km, jeden staw i 24 mb przepustów; wartość prac 100,8 tys. zł brutto¹⁰.
(akta kontroli str. 2, 69)

2. W latach 2019-2023 (10.03.) GSW Trzebiatów otrzymała wsparcie finansowe ze środków publicznych w łącznej kwocie 546.357,88 zł, w tym: osiem dotacji celowych¹¹ w łącznej kwocie 96.357,88 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie¹² i Powiatu Gryfickiego, cztery dotacje podmiotowe w łącznej kwocie 134,0 tys. zł od Wojewody Zachodniopomorskiego i 316,0 tys. zł¹³ z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹⁴ (PROW 2014-2020).

(akta kontroli str. 4)

W 2019 r. Spółka na realizację swoich zadań statutowych wydatkowała łącznie 392.453,54 zł, w tym: 32,0 tys. zł stanowiły dotacje podmiotowe z budżetu państwa, 18.527,94 zł dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, 14.977,94 zł dotacja z WFOŚiGW, 10.947,66 zł środki ze składek członkowskich i 316,0 tys. zł z ARiMR. W 2020 r. wydatkowano łącznie 73.000,31 zł, w tym: 20,0 tys. zł stanowiły dotacje podmiotowe z budżetu państwa, 24.176 zł dotacje celowe jst, 18.676 zł dotacja z WFOŚiGW i 10.148,31 zł środki ze składek członkowskich. W 2021 r. wydatkowano łącznie 58.630,10 zł, w tym: 32,0 tys. zł stanowiły dotacje podmiotowe z budżetu państwa, 10,0 tys. zł dotacje celowe jst i 16.630,10 zł środki ze składek członkowskich. W 2022 r. wydatkowano łącznie 100.837,50 zł, w tym: 50,0 tys. zł stanowiły dotacje podmiotowe z budżetu państwa, 10,0 tys. zł dotacje celowe jst i 40.837,50 zł środki ze składek członkowskich. W 2023 r. (do 28.02.) Spółka na realizację zadań nie wydatkowała środków publicznych.

(akta kontroli str. 3)

⁹ Na podstawie umów zlecenia.

¹⁰ W latach 2019-2021 rozliczano dotacje w kwotach netto, a od 2022 r. w kwotach brutto gdyż Spółka nie miała możliwości odzyskania zapłaconego VAT-u i mogła go pokryć z dotacji.

¹¹ Dotacje przyznano na konserwację rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów.

¹² Dalej: WFOŚiGW.

¹³ Kwota dofinansowania do zakupu koparki na potrzeby Spółki – zaopatrzenie w sprzęt do utrzymania urządzeń wodnych służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny. Umowa podpisana 06.04.2018 r. i obowiązuje do 2024 r. Wypłata środków w 2019 r.

¹⁴ Dalej: ARiMR.

4. Spośród 13 dotacji / dofinansowania otrzymanych w badanym okresie w łącznej kwocie 546.357,88 zł badaniem objęto 4 dotacje¹⁵ o najwyższych kwotach oraz dofinansowanie otrzymane z ARiMR w ramach PROW 2014-2020 na łączną kwotę 435.352 zł (79,7% ogółem otrzymanych środków).

(akta kontroli str. 4-15)

4.1. Wnioskiem z dnia 16 maja 2022 r. GSW Trzebiatów wystąpiła do Wojewody Zachodniopomorskiego o przyznanie dotacji podmiotowej w kwocie 90.000 zł. We wniosku wskazano planowany zakres robót do realizacji w 2022 r.

(akta kontroli str. 76-80)

W dniu 20 lipca 2022 r. pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a GSW Trzebiatów została zawarta umowa¹⁶, której przedmiotem była dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej Spółki w 2022 r. w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, w tym wykonanie prac konserwacyjnych w wysokości 50.000 zł. Zgodnie z umową Spółka zobowiązała się m.in. do:

- wykorzystania przekazanej dotacji w nieprzekraczalnym terminie do 31 grudnia 2022 r.,
 - protokolarnego odbioru końcowego wykonanych robót do 31 grudnia 2022 r.,
 - przedłożenia rozliczenia otrzymanej dotacji podmiotowej do 15 stycznia 2023 r.
- Zgodnie z zawartą umową rozliczenie dotacji powinno zostać potwierdzone podpisem i pieczęcią przez właściwego miejscowo starostę, który w myśl art. 462 ustawy Prawo wodne sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych.

(akta kontroli str. 81-88)

W okresie od 1 września do 2 listopada 2022 r. Spółka zawarła pięć umów z dwoma przedsiębiorcami, których przedmiotem było:

- wykonanie konserwacji rowów o łącznej długości 55 m – wykoszenie skarp, odkrzaczenie, wyczyszczenie i pogłębienie (do 40 cm) dna rowu, wyprofilowanie skarp, rozplantowanie urobku oraz przeglądzie, udroźnieniu i naprawie sieci drenarskiej na obszarze 2,5 ha w działce nr 702/2, obręb ewidencyjny Gorzysław;
- wykonanie konserwacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych znajdujących się na działkach nr 121/1 i 129, obręb Lewice, polegających na konserwacji rowów na długości 400 m, przeglądzie, udroźnieniu i naprawie rurociągu na długości 100 m oraz przeglądzie, udroźnieniu i naprawie sieci drenarskiej na obszarze 5 ha;
- wykonanie przeglądu, udroźnienia i naprawa sieci drenarskiej na obszarze 14 ha w działce nr 131, obręb ewidencyjny Lewice;
- wykonanie konserwacji rowów o łącznej długości 180 m – wykoszenie skarp, odkrzaczenie, wyczyszczenie i pogłębienie (do 40 cm) dna rowu, wyprofilowanie skarp, rozplantowanie urobku w działkach nr 7 i 8, obręb ewidencyjny Zapolice;
- wykonanie konserwacji stawu o powierzchni 850 m² znajdującego się na działce nr 178, obręb ewidencyjny Chomętowo.

Łączna wartość umów wynosiła 67.873,50 zł brutto (55.181,71 zł netto).

(akta kontroli str. 89-98)

¹⁵ W tym dwie dotacje podmiotowe i dwie dotacje celowe.

¹⁶ Umowa dotacji nr 9/IR/D/2022.

Odbioru robót zrealizowanych na podstawie ww. pięciu umów dokonano protokolarnie w okresie od 14.09. do 19.12.2022 r. Zgodnie z zapisami w protokołach odbioru roboty zostały wykonane w terminach określonych w umowach, a jakość ich wykonania była zadawalająca.

(akta kontroli str. 99-103)

Rozliczenie z wykorzystania dotacji złożono w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w dniu 10 stycznia 2023 r. na drukach stanowiących załączniki do umowy o dotację. Rozliczenie zostało podpisane przez upoważnionych członków zarządu Spółki oraz Starostę Powiatu Gryfickiego. Do rozliczeń dołączono protokoły odbioru robót.

Według rozliczenia dotacji całkowita wartość robót wyniosła 67.873,50 zł, która została sfinansowana ze środków dotacji podmiotowej w kwocie 50.000 zł i składek Spółki w kwocie 17.873,50 zł.

(akta kontroli str. 104-107)

4.2. Wnioskiem z dnia 6 maja 2021 r. GSW Trzebiatów wystąpiła do Wojewody Zachodniopomorskiego o przyznanie dotacji podmiotowej w kwocie 80.000 zł. We wniosku wskazano planowany zakres robót do realizacji w 2021 r.

(akta kontroli str. 108-111)

W dniu 9 lipca 2021 r. pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a GSW Trzebiatów została zawarta umowa¹⁷, której przedmiotem była dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej Spółki w 2021 r. w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, w tym wykonanie prac konserwacyjnych w wysokości 32.000 zł. Zgodnie z umową Spółka zobowiązała się m.in. do:

- wykorzystania przekazanej dotacji w nieprzekraczalnym terminie do 31 grudnia 2021 r.,
- protokolarnego odbioru końcowego wykonanych robót do 31 grudnia 2021 r.,
- przedłożenia rozliczenia otrzymanej dotacji podmiotowej do 15 stycznia 2022 r.

Zgodnie z zawartą umową rozliczenie dotacji powinno zostać potwierdzone podpisem i pieczęcią przez właściwego miejscowo starostę, który w myśl art. 462 ustawy Prawo wodne sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych.

(akta kontroli str. 114-120)

W dniu 20 sierpnia 2021 r. GSW Trzebiatów zwróciła się do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie¹⁸ o opinię w sprawie zasadności wykonania robót melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów. Do wniosku załączono kosztorys inwestorski oraz mapę ewidencyjną. RZGW pozytywnie zaopiniowało przedmiotowy wniosek.

(akta kontroli str. 112-113)

W okresie od 15 do 30 września 2021 r. GSW Trzebiatów zawarła dwie umowy z jednym przedsiębiorcą, których przedmiotem było:

- wykonanie konserwacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych znajdujących się na działce nr 10, obręb ewidencyjny Zapolice, polegających na konserwacji rowów

¹⁷ Umowa dotacji nr 9/IR/D/2021.

¹⁸ Dalej: RZGW.

na długości 400 m, wyczyszczeniu przepustu rurowego oraz przeglądzie, udrożnieniu i naprawie sieci drenarskiej wraz z wyczyszczeniem studzienek na obszarze 10 ha;
- wykonanie konserwacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych znajdujących się na działkach nr 159/1 i 161, obręb ewidencyjny Gąbin. Prace polegały na konserwacji rowu o długości 1.100 m.

Łączna wartość umów wynosiła 41.365 zł brutto (33.630,10 zł netto).

(akta kontroli str. 121-124)

Odbioru robót zrealizowanych na podstawie ww. dwóch umów dokonano protokolarnie w dniach 25.10. i 17.12.2021 r. Zgodnie z zapisami w protokołach odbioru roboty zostały wykonane w terminach określonych w umowach, a jakość ich wykonania była zadawalająca.

(akta kontroli str. 125-128)

Według rozliczenia dotacji z 23 grudnia 2021 r. całkowita wartość robót wyniosła 33.630,10 zł netto¹⁹ i została sfinansowana ze środków dotacji podmiotowej w kwocie 32.000 zł i składek Spółki w kwocie 1.630,10 zł. Rozliczenie dotacji zostało podpisane przez upoważnionych członków zarządu Spółki oraz Starostę Powiatu Gryfickiego.

(akta kontroli str. 129-131)

4.3. Wnioskiem z 15.05.2020 r. GSW Trzebiatów wystąpiła do Województwa Zachodniopomorskiego o przyznanie dotacji w roku 2020 na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych w kwocie 23.900 zł, co stanowiło 48,70% kosztów kwalifikowanych zadania (49.073,32 zł). Planowane zadanie obejmowało konserwację rowów melioracyjnych na 14 działkach w czterech miejscowościach: Trzebiatów, Mrzeżyno, Roby i Trzebusz. Zakres rzeczowy zadania obejmował konserwację rowów o łącznej długości 4.086 m. Prace miały polegać na wykoszeniu skarp, odkrzaczeniu, wyczyszczeniu i pogłębieniu (do 40 cm) dna rowu, wyprofilowaniu skarp, rozplantowaniu urobku oraz udrożnieniu przepustów rurowych. Do wniosku dołączono m.in. kosztorys inwestorski oraz zgłoszenie zamiaru prowadzenia działań Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie art. 118 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody²⁰.

(akta kontroli str. 132-146)

Pismem z 02.07.2020 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie²¹ Zarząd Zlewni w Gryficach, w związku z wnioskiem Spółki o przyznanie dotacji na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych, przekazało do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego opinię Nadzoru Wodnego w Gryficach w której wskazano, że według ewidencji urządzeń melioracji wodnej prowadzonej przez Wody Polskie na czterech działkach spośród wskazanych 14 brak jest rowu melioracyjnego. Nadzór Wodny Gryfice pozytywnie zaopiniował zasadność wykonania zgłoszonych robót na pozostałych działkach.

(akta kontroli str. 147-148)

¹⁹ Spółka korzystała w 2021 r. z możliwości odzyskania podatku VAT.

²⁰ Dz.U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.

²¹ Dalej: PGW Wody Polskie.

Pismem z 08.07.2020 r. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego poinformował Spółkę o konieczności skorygowania wniosku w związku z opinią Nadzoru Wodnego Gryfice m.in. poprzez dokonanie korekty przedmiaru i kosztorysu, wynikającej z pomniejszenia długości rowu, w związku ze stwierdzoną rozbieżnością z ewidencją urządzeń melioracji wodnych prowadzoną przez PGW Wody Polskie.

(akta kontroli str. 149)

GSW Trzebiatów w dniu 15 lipca 2020 r. złożyła korektę do wniosku z 15.05.2020 r. w której zmniejszyła zakres rzeczowy zadania o 893 m konserwacji rowów i przewidywane koszty kwalifikowane zadania o 9.835,68 zł.

(akta kontroli str. 150-151)

W dniu 20 sierpnia 2020 r. pomiędzy Województwem Zachodniopomorskim a GSW Trzebiatów została zawarta umowa na dofinansowanie Spółki w zakresie realizacji bieżącego utrzymania urządzeń melioracji wodnych w ramach dotacji celowej z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego w wysokości 18.676 zł brutto, co stanowiło 48,66% kwoty kosztów kwalifikowalnych realizowanego zadania. Zgodnie z umową dotacja została przyznana na dofinansowanie kosztów realizacji zadania pod nazwą „Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów – tj. w działkach 274, 292, 295 i 340 w Trzebiatowie (obręb Trzebiatów - 4), 416/3 i 416/6 w Mrzeżynie (obręb Mrzeżyno – 1), 630 i 632/2 w Robach oraz 625 i 608 w Trzebuszu”. Celem zadania była poprawa stosunków wodnych na użytkach zielonych, polach uprawnych i terenach parkowych poprzez umożliwienie swobodnego odprowadzania wody na obszarze oddziaływania melioracji wodnych o powierzchni 250 ha. Zgodnie z umową Spółka zobowiązała się m.in. do:

- wykonania zadania w zakresie i na zasadach określonych w umowie nie później niż do dnia 20 listopada 2020 r.,
- wykorzystania dotacji do dnia 30 listopada 2020 r.,
- rozliczenia dotacji do dnia 15 grudnia 2020 r.,
- prowadzenia dziennika dokumentującego przebieg wykonywanych prac w ramach realizacji dotowanego zadania.

(akta kontroli str. 152-159)

Według dziennika dokumentującego przebieg prac realizowanych w ramach ww. zadania kierownikiem robót był przewodniczący zarządu Spółki przy wsparciu merytorycznym kierownika Nadzoru Wodnego w Gryficach. Prace rozpoczęto 7.10.2020 r. a ich odbioru końcowego dokonano 19.11.2020 r.

(akta kontroli str. 173-174)

Protokół odbioru ww. zadania podpisali: przedstawiciel Województwa, przedstawiciel PGW Wody Polskie, dwóch przedstawicieli Spółki, przedstawiciel wykonawcy, przedstawiciel Powiatu Gryfickiego, przedstawiciel Gminy Trzebiatów. W protokole zapisano m.in., że uczestnicy odbioru, po zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami stanowiącymi podstawę odbioru zadania, przeprowadzili kontrolę w terenie dokonując wyrównowego obmiaru wykonanych zadań. Na podstawie przeprowadzonych czynności stwierdzono, że wykonany zakres robót jest zgodny z zawartą umową, jakościowo odpowiada wymogom technicznym. Załącznikami do protokołu był obmiar robót i dokumentacja techniczna.

(akta kontroli str. 161)

Zadanie wykonano na ogólną kwotę 48.000,31 zł netto i zostało sfinansowane z dotacji celowej budżetu Województwa Zachodniopomorskiego w kwocie 18.676 zł, dotacji celowej z WFOŚiGW w kwocie 18.676 zł, dotacji celowej z budżetu Powiatu Gryfickiego w kwocie 5.500 zł i środków własnych Spółki w kwocie 5.148,31 zł.

(akta kontroli str. 163)

Pismem z dnia 7 grudnia 2020 r. GSW Trzebiatów przesłała do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego rozliczenie otrzymanej dotacji do którego dołączono: protokół odbioru zadania wraz z dokumentacją fotograficzną, obmiar robót, zestawienie finansowo-rzeczowe, kopie dokumentów księgowych wraz z potwierdzeniem dokonania płatności, kopię umowy z podwykonawcą, oświadczenie o przychodach, kopie dziennika robót i oświadczenie o zrealizowaniu zadania zgodnie z przepisami prawa, umową dotacji oraz dokumentacją złożoną celem rozliczenia dotacji.

(akta kontroli str. 160-174)

4.4. GSW Trzebiatów w dniu 20 października 2020 r. wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Szczecinie zadania pod nazwą „Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów – tj. w działkach 274, 292, 295 i 340 w Trzebiatowie (obręb Trzebiatów-4), 416/3 i 416/16 w Mrzeżynie (obręb Mrzeżyno-1), 630 i 632/2 w Robach oraz 625 i 608 w Trzebuszu”. Koszt całkowity zadania określono na 48.000,31 zł netto, a wnioskowaną kwotę dofinansowania – 18.676 zł. Jako źródła finansowania zadania, poza wnioskowaną dotacją z WFOŚiGW, wskazano dotację z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego w kwocie 18.676 zł, dotację z Powiatu Gryfickiego 5.500 zł i środki własne 5.148,31 zł. Planowaną datę rozpoczęcia zadania wskazano 06.10.2020 r. a jego zakończenia 10.11.2020 r. We wniosku podano, że Spółka przy realizacji ww. zadania współpracuje z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego, Powiatem Gryfickim oraz PGW Wody Polskie Nadzór Wodny w Gryficach. We wniosku złożono następujące oświadczenia:

- podatek VAT nie stanowi kosztu zadania i będzie rozliczany z urzędem skarbowym,
- wybór wykonawcy zostanie dokonany bez stosowania ustawy PZP z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji,
- Spółka nie zalega z płatnościami do urzędu skarbowego i ZUS,
- Spółka nie zalega z opłatami za korzystanie ze środowiska oraz karami za przekroczenie warunków korzystania ze środowiska.

Do wniosku dołączono m.in.:

- zaświadczenie PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie o wpisie Spółki do systemu informacyjnego gospodarowania wodami regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego,
- statut Spółki i umocowanie prawne reprezentantów Spółki do składania oświadczeń woli i zaciągania zobowiązań,
- plan finansowania projektu wg wzoru WFOŚiGW,
- harmonogram rzeczowo-finansowy wg wzoru WFOŚiGW,
- deklaracje podatkowe za ostatnie dwa lata obrachunkowe,

- opinia banku prowadzącego rachunek podstawowy,
- dokumenty poświadczające zbilansowanie środków na wykonanie zadania,
- kserokopię umowy pomiędzy Spółką a wykonawcą wraz z kosztorysem ofertowym,
- kartę planowanego efektu rzeczowego i ekologicznego wg wzoru WFOŚiGW,
- dokumentację fotograficzną stanu istniejącego przedmiotu dofinansowania na nośniku elektronicznym.

(akta kontroli str. 175-238)

Pismem z dnia 26 listopada 2020 r. Spółka przesała do WFOŚiGW kartę do sporządzenia umowy dotacji, harmonogram i mapy przedstawiające lokalizację prac melioracyjnych. W wymienionej wyżej karcie wskazano następujące terminy: realizacji zadania 20.11.2020 r., rozliczenia finansowego 14.01.2021 r., rozliczenia merytorycznego 31.12.2020 r.

(akta kontroli str. 239-244)

Umową dotacji z dnia 9 grudnia 2020 r. WFOŚiGW przyznał Spółce dotację w kwocie 18.676 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania „Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów. Zgodnie z umową Spółka zobowiązała się dostarczyć rozliczenie kwoty dotacji do 14.01.2021 r. oraz dokumenty²² potwierdzające wykonanie i odbiór zadania do 31.12.2020 r. Zabezpieczeniem prawidłowego wykonania warunków umowy był weksel in blanco z klauzulą „bez protestu”.

(akta kontroli str. 245-249)

Pismem z dnia 14 grudnia 2020 r. Spółka przekazała WFOŚiGW rozliczenie kosztu całkowitego zadania. Kwota z faktury zakwalifikowana do rozliczenia kosztu całkowitego wyniosła 48.000,31 zł. Zapłaty dokonano 27.11.2020 r. Do pisma dołączono jeden egzemplarz umowy wraz z wekslem i deklaracją wekslową, druk zapotrzebowania na środki, protokół odbioru zadania z obmiarem i dokumentacją fotograficzną, oryginał faktury wraz z potwierdzeniem płatności, kosztorys powykonawczy, dziennik dokumentujący przebieg prac oraz oświadczenie o podatku VAT.

(akta kontroli str. 250-279)

4.5. Umową o przyznaniu pomocy z 6 kwietnia 2018 r. ARiMR w Warszawie udzieliła Spółce wsparcia, na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w wysokości 316.000 zł. Spółka zobowiązała się złożyć wniosek o płatność wraz z wymaganymi dokumentami po zakończeniu realizacji całości operacji w terminie 1-30.09.2018 r. Aneksami nr 1 z 15.11.2018 r. i nr 2 z 21.05.2019 r. do wymienionej umowy termin zakończenia operacji został ustalony na 1-30.06.2019 r.

(akta kontroli str. 284-355)

W ramach otrzymanego wsparcia Spółka w dniu 30 maja 2019 r. dokonała zakupu Koparko-ładowarki JCB 4CX ECO za kwotę 537.510 zł (437.000 zł netto). W tym

²² Protokół odbioru końcowego, kosztorys powykonawczy, dziennik dokumentujący prace wykonane w ramach realizacji zadania oraz dokumentację fotograficzną z realizacji zadania.

samym dniu dokonano jej odbioru i wprowadzono do ewidencji środków trwałych Spółki.

(akta kontroli str. 365-371)

ARiMR na etapie obsługi wniosku o płatność końcową przeprowadziła kontrolę w okresie 4-7.12.2019 r. Według raportu z czynności kontrolnych z 7.12.2019 r. zakres rzeczowy operacji²³ był zgodny z zawartą umową o przyznaniu pomocy z 6.04.2018 r. Ponadto stwierdzono zgodność parametrów nabytych maszyn i urządzeń z deklarowanymi we wniosku o płatność, zgodność postępowania w sprawie wyboru przez Spółkę wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zakresem zrealizowanej inwestycji, zgodność dokumentów finansowo-księgowych z zakresem zrealizowanej inwestycji, prowadzenie działalności związanej z przyznaną pomocą, której służyła realizacja operacji, lub której prowadzenie stanowiło warunek przyznania pomocy.

(akta kontroli str. 356-364)

5. W latach 2019-2023 (31.03.) Spółka nie dokonywała zwrotu dotacji lub ich części oraz nie była kontrolowana w związku z zawartymi umowami o dotacje. W dniach 4-7 grudnia 2019 r. ARiMR przeprowadziła kontrolę na etapie obsługi wniosku o płatność końcową dofinansowania zakupu koparko-ładowarki w ramach PROW 2014-2020. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości (szczegóły w pkt 4.5).

(akta kontroli str. 69, 356-373)

6. Przewodniczący Zarządu Spółki odpowiadając na pytanie jakie zidentyfikowano trudności związane z funkcjonowaniem Spółki wyjaśnił, że *Spółka w okresie swojej działalności napotyka trudności z jej funkcjonowaniem, do których można zaliczyć m.in.:*

- *brak dostępu do profesjonalnych map i ewidencji gruntów - działamy na podstawie darmowych serwisów internetowych, oświadczeń członków spółki, uprzejmości Wód Polskich - przede wszystkim Nadzór Wodny w Gryficach z którym do tej pory współpracuje się bardzo dobrze - nie jest to unormowane prawnie,*
- *brak wystarczających środków finansowych - podstawą działalności są dotacje - składki wystarczają na bieżące koszty,*
- *mała liczba członków spółki - mała świadomość rolników pomimo prowadzonych działań - przedstawiciele spółki uczestniczyli w zebraniach sołeckich, zachęcali rolników do wstąpienia do spółki,*
- *brak możliwości korzystania z darmowych porad prawnych i opinii m.in. z Urzędu Skarbowego - spółka traktowana jest jak przedsiębiorca mimo to iż jej celem nie jest przynoszenie zysków,*
- *brak dotacji podmiotowych, które mogłyby być przeznaczone na inny cel niż prace melioracyjne - chodzi m.in. o zakupy materiałów biurowych, umowy zlecenia, opłaty za faktury za księgowość, opłaty za przesyłki pocztowe, delegacje w sprawach spółki - są to koszty które spółka ponosi ze składek - zamiast wykorzystywać je na prace melioracyjne.*

²³ Zakup koparko-ładowarki o mocy 100 do 120 KM z osprzętem; łyżki wielofunkcyjnej z widłami, łyżki o szer. 600 mm, łyżki skarpowej, podkaszarki trawy na tylne ramie.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, nie przedstawia uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, 25 kwietnia 2023 r.

Kontroler

Wiesław Chabraszewski

Doradca prawny

Signed by /
Podpisano przez:

Wiesław
Chabraszewski

Date / Data:
2023-04-25 11:04

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

Z. U.D.

P.O. WICEDYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Szczecinie

B. Wojcik

.....
Bogusław Wojcik
podpis